

BILTEN

06

O PITANJIMA UNUTRAŠNJIH POSLOVA
Evropske unije i Srbije

SEPTEMBAR 2009

- Centar za civilno-vojne odnose
- Beogradski centar za ljudska prava
- Forum za bezbednost i demokratiju

- Urednik: Saša Đorđević
- Saradnici: Aleksandra Ivanović, Dragana Đukić, Adel Abusara, Marko Sindić

EVROPSKA UNIJA

Analize i procene

- Izveštaj FRONTEX-a o uticajima ekonomske krize na migratorna kretanja (2)
- Produblivanje evropske policijske saradnje na dnevnom redu ministara unutrašnjih poslova zemalja članica EU (2)

Institucionalne i pravne novine

- Inicijativa za poboljšanje razmene podataka između država članica (3)
- Izveštaj Evropske komisije o razvoju viznog informacionog sistema (VIS) (4)

Zanimljivosti

- Organizacija Human Rights Watch kritikuje saradnju EU i Libije povodom povratka ilegalnih imigranata u Afriku (5)
- Kalendar aktivnosti u oblasti pravosuđa i unutrašnjih poslova za mesec septembar (EU, Srbija) (6)

SRBIJA

Institucionalne i pravne novine

- Sprovođenje tehničkog sporazuma o policijskoj saradnji između MUP-a Srbije i Euleksa (7)

Zanimljivosti

- Komentar: Srpsko društvo i srpska vlast ili „anatomija moralnog posrnuća“ (8)

PREDSTAVLJAMO

Regionalne inicijative

- Regionalni savet za saradnju (RCC) (8)

Publikacije

- Upravljanje migracijama u EU i uticaji na Srbiju (9)
- Nedoumice oko posebnih ovlašćenja policije u prekrivičnom postupku (10)

Pred vama je **Bilten o pitanjima unutrašnjih poslova Evropske unije i Srbije** koji je rezultat zajedničkog rada tri organizacije – Centra za civilno-vojne odnose, Beogradskog centra za ljudska prava i Foruma za bezbednost i demokratiju. Bilten je deo aktivnosti projekta „Podsticanje uključivanja civilnog društva u reformu policije u Srbiji“. Objavljen je uz podršku Misije OEBS u Srbiji, ambasada Holandije, Norveške i Mađarske, i Centra za kontrolu oružanih snaga (DCAF).

Ukoliko želite da se prijavite ili odjavite sa mejling liste biltena pošaljite e-mejl na sasadjordjevic@ccmr-ba.org

EVROPSKA UNIJA

Analize i procene

Izveštaj FRONTEX-a o uticajima ekonomske krize na migratorna kretanja

Posledice trenutne ekonomske krize dovele su do velikog rasta nezaposlenosti u EU. Pod pritiskom javnosti da zaštite domaća tržišta rada, države članice počele su da razmatraju mere koje regulišu probleme legalne i ilegalne migracije. Te mere su veoma često zasnovane na restriktivnijim migracionim politikama. Da situacija bude još teža, privredni sektori koji najčešće zapošljavaju migrante najviše su pogođeni krizom i rastom nezaposlenosti.

Naslovna strana izveštaja Frontex-a

U izveštaju FRONTEX-a objavljenom na njihovom zvaničnom sajtu 17. septembra 2009. godine, analiziran je odnos između ekonomske recesije, stope nezaposlenosti i ilegalne migracije. Osnovna teza u izveštaju je da pod uticajem ekonomske krize dolazi do porasta nezaposlenosti, ali i do smanjenja stope ilegalne migracije. Ovaj zaključak se dalje obrazlaže analizom odnosa stope nezaposlenosti i više indikatora ilegalne migracije. Tu se, pre svega misli, na stopu vraćenih migranata uhvaćenih na spoljnoj granici EU; onih koji napuštaju države članice; registrovanih migranata u državama članicama i broj podnetih zahteva za azil.

Prema izveštaju, postoje tri osnovna faktora koji utiču na stopu ilegalne migracije. To su troškovi puta i prelaska granica, mogućnost da se ilegalno pređe granica i potrebno vreme za nalaženje plaćenog posla u državama članicama. Pomenuti faktori su podložni uticaju ekonomske krize. Analizom troškova i koristi, ističe se u izveštaju, migranti se ne nalaze u zavidnoj poziciji, kako zbog rasta troškova puta, oštrije granične kontrole, tako i zbog poteškoća prilikom pronalaženja posla. Sve to utiče na smanjenje migracionih kretanja. Iako je povratak migranata u zemlju porekla manje podložan uticajima ekonomske krize nego priliv migranata, primetan je blagi rast registrovanih migranata koji napuštaju države članice. U izveštaju se navodi da zbog ekonomske krize migranti odlučuju da odlože dolazak u države članice, pre svega zbog manjka plaćenih poslova, a ne zbog oštrije granične kontrole. U stvari, navodi se u izveštaju, da oštريا granična kontrola otežava povratak u zemlju porekla onih migranata koji su to planirali.

Autori izveštaja ograničavaju validnost iznetih zaključaka i pretpostavki zbog nedostatka podataka o uticaju prethodnih ekonomskih kriza na migracije, kao i činjenice da se puni efekti trenutne ekonomske krize ne mogu sagledati u potpunosti s obzirom da je ona skorašnji fenomen i da je još uvek u toku. Izveštaj je dostupan ukoliko pratite sledeći [link](#).

Datum: [20. septembar 2009.](#)

Link:

[Zvanična veb prezentacija FRONTEX-a](#)

Produblјivanje evropske policijske saradnje na dnevnom redu ministara unutrašnjih poslova zemalja članica EU

Početkom oktobra u sedištu kancelarije Europol-a u Hagu održan je sastanak ministara unutrašnjih poslova država članica. Glavna tema sastanka je bila kako poboljšati prekograničnu policijsku saradnju sa ciljem efikasnije borbe protiv transnacionalnog

organizovanog kriminala. Posebno se razgovaralo o budućoj ulozi Europol-a, saradnji između evropskih agencija – Europol-a, Eurojust-a i Cpol-a, kao i o dilemama o odnosu između politika saradnje u oblasti pravosuđa i unutrašnjih poslova u krivičnim poslovima (tzv. trećeg stuba) i zajedničke spoljne i bezbednosne politike (tzv. drugog stuba).

Europol je 1. jula 2009. godine proslavio deset godina rada. Prema predlogu Komisije koju je Savet usvojio 18. aprila 2008. godine, Europol će od 1. januara 2010. godine početi da radi na osnovu novog pravnog okvira pomoću koga će dobiti nove funkcije i ovlašćenja, ali i usvojiti novi način donošenja odluka. Naime, od početka 2010. godine Europol će biti finansiran iz budžeta EU što će Evropskoj komisiji i parlamentu omogućiti bolji uvid u razvoj organizacije i uvećati transparentnost i odgovornost. Mandat Europol-a biće proširen na sve slučajeve koji imaju prekogranični karakter gde će se koristiti nove tehnike, kao i metode za obradu ličnih podataka. Saradnja sa privatnim licima i kompanijama biće znatno olakšana. Kako bi odgovorio na rastuće zahteve za strategijsku i analitičku pomoć od država članica, Europol će biti zadužen i za izradu liste najistaknutijih kriminalističkih i terorističkih grupa aktivnih u EU. U borbi protiv organizovanog kriminala Europol imaće centralnu ulogu koordinatora. Zbog toga će Europol postati obaveštajni centar EU u ovoj oblasti pružajući državama članicama stalnu operativnu pomoć. Radi što uspešnijeg obavljanja ovih zadataka, sedište u Holandiji biće opremljeno najsavremenijom opremom.

Ministri unutrašnjih poslova članica su istakli da treba dodatno unaprediti saradnju između različitih evropskih agencija koje omogućavaju policijsku saradnju zemalja članica. Pre svega, treba osigurati da ne dođe do preklapanja aktivnosti evropskih agencija, pre svega Europol-a i Fronteksa. Prekogranične istrage, uz podršku Europol-a i Eurojust-a, bi trebalo da postanu svakodnevna aktivnost za sve veći broj istražitelja u državama članicama. Takođe, potrebno je podsticati operativnu saradnju između agencija. Na kraju, navodi se da je potrebno poboljšati obuku službenika.

Photographer: Jeroen van der Meyde (preuzeto sa www.se2009.eu)

Na kraju ministri unutrašnjih poslova država članica su diskutovali o temi koja će u narednom periodu dobiti na značaju zbog promena koje će nastati sprovođenjem Reformskog ugovora iz Lisabona. Produblivanje saradnje Europol-a i civilnih i vojnih misija EU je izazov koji predstoji odlučiocima u EU. Time se povećava uloga Europol-a u misijama, što je i istaknuto i u predlogu Stokholmskog programa. Švedska, kao trenutno predsedavajuća EU je pozvala ostale države članice da aktivno učestvuju u otklanjanju dilema koje postoje između tzv. drugog i trećeg stuba, kao i da nastave diskusiju o ulozi civilnih i vojnih misija EU i njihovog uticaja na povećanje i/ili smanjenje unutrašnje bezbednosti EU.

Datum: [3. oktobar 2009.](#)

Link:

[Swedish presidency to the European Union](#)

Institucionalne i pravne novine

Inicijativa za poboljšanje razmene podataka između država članica

Evropska komisija (EK) je 10. septembra 2009. godine usvojila paket mera kojima ovlašćuje organe za sprovođenje zakona svih država članica da konsultuju bazu podataka – EURODAC u kojoj su

sačuvani otisci prstiju lica koja traže azil u EU ili su ilegalno prešli njenu granicu. EURODAC je nastao krajem 2000. godine sa ciljem unapređenja borbe protiv terorizma i teškog kriminala, posebno trgovine ljudima i ilegalnim narkoticima. Novim merama se planira sprovođenje preporuka Evropskog parlamenta i Saveta po pitanju EURODAC normative.

Žak Baro, potpredsednik Evropske komisije zadužen za pravosuđe i unutrašnje poslove izjavio je povodom novih mera da „odsustvo mogućnosti pristupa EURODAC sistemu od strane evropskih organa za sprovođenje zakona u borbi protiv terorizma je propust kojim se EK suprotstavlja ovim važnim predlogom.“ Takođe, Baro je naglasio da primena novih mera neće ugrožavati osnovna prava i slobode građana, uključujući i zaštitu ličnih podataka.

U predlogu mera koje je EK predložila regulišu se procedure na osnovu kojih nadležni organi za sprovođenje zakona mogu konsultovati EURODAC bazu podataka, kao i uslove pod kojim se zahtevi za pristup mogu podneti. Takođe, u predlogu je formirana nova mogućnost kojom se omogućuje upoređivanje otisaka prstiju koji se nalaze u EURODAC sistemu sa otiscima prstiju koje poseduju države članice ili Europol. U isto vreme, nove mere obezbeđuju garancije zaštite ličnih podataka i njihovih osnovnih prava i sloboda svakog građanina, kao što je pravo na azil.

Predlog EK je nastao na osnovu iskustva država članica u razmeni informacija. Bez obzira što nadležni organi za sprovođenje zakona jedne države članice imaju pristup informacijama o licima kojima je potrebna međunarodna zaštita u drugoj državi, razmena tih informacija nailazi na mnoge poteškoće zbog različitih procedura. I uprkos činjenici da postoji nekoliko instrumenata na nivou EU koji olakšavaju razmenu informacija o zatraženim otiscima prstiju između država članica, novi predlog će izbeći mnoge procedure sa saradnjom, tako što direktno identifikuje državu članicu koja čuva zahtevane otiske prstiju. Time se podudaranje otisaka prstiju može obaviti između države članice koja je podnela zahtev i države članice koja poseduje podatke. Pre stupanja ovih mera na snagu,

očekuje se da je potrebno oko dve godine da se usaglasni odgovarajući zakonski okvir u Savetu ministara i Evropskom parlamentu. Više informacija o EURODAC sistemu možete pronaći ukoliko pratite sledeći [link](#).

Datum: [11. septembar 2009.](#)

Linkovi:

[EUROPA \(1\); EUROPA \(2\)](#)

Izveštaj Evropske komisije o razvoju viznog informacionog sistema (VIS)

Evropska komisija (EK) je sredinom septembra 2009. godine podnela Izveštaj o razvoju viznog informacionog sistema (VIS) za 2008. godinu Evropskom parlamentu i Savetu, u kome se sumira trenutni status projekta. Osnovni pravni okvir za funkcionisanje viznog informacionog sistema (VIS) je uspostavljen sredinom 2004. godine odlukom Saveta, po kojoj se određena sredstva iz budžeta EU raspoređuju za razvoj VIS. Početkom sledeće godine EK je usvojila normativu za formiranje baze podataka sa informacijama o podnosiocima zahteva za vizu. Time su stvoreni uslovi za prikupljanje podataka iz država članica i njihovo prikupljanje u centralnu databazu podataka kojoj sve države članice imaju pristup. Od 2004. godine, EK redovno objavljuje izveštaj o napretku VIS-a.

Osnovna svrha VIS-a je poboljšanje sprovođenja zajedničke politike viza EU, kao i poboljšanje konzularne i saradnje ostalih nadležnih organa povodom viza, putem:

1. olakšavanja postupka za izdavanje viza;
2. sprečavanja tzv. kupovine viza na nelegalan način (*visa shopping*);
3. podsticanja borbe protiv prevara;
4. smanjenja kontrolnih provera na spoljnim granicama EU i na teritorijama država članica;
5. lakše identifikacije lica koja ne ispunjavaju uslove za ulazak, boravak, kao i prebivalište na teritoriji države članice;
6. pružanja podrške primeni tzv. Dablinskog sistema, kao instrumenta upravljanja migracijama;
7. stvaranja bezbednog okruženja i sprečavanjem pretnji po unutrašnju bezbednost bilo koje države članice.

Prema izveštaju, u sprovođenju projekta angažovano je nekoliko tela. Tokom francuskog predse-davanja EU u drugoj polovini 2008. godine osnovana je grupa Prijatelji VIS-a (*Friends of VIS*), sa ciljem praćenja VIS projekta na nivou država članica i povezivanja svih relevantnih grupa koje učestvuju u sprovođenju VIS. Cilj te grupe je da omogući da se projekti u okviru država članica odvijaju ujednačenim tempom. U martu 2008. godine je osnovan Odbor za upravljanje promenama (*The Change Management Board, CMB*), čiji je zadatak da reaguje na zahteve korisnika koji mogu imati uticaj na poboljšanje tehničkih specifikacija VIS-an novog sistema. Za potrebe savetovanja u vezi sa testiranjem u zemljama članicama, osnovana je Savetodavna grupa za testiranje (*The Test Advisory Group, TAG*). Prošle godine je urađen prvi test sistema nakon čega je zaključeno da je za potpuno sprovođenje VIS-a potrebno još vremena.

U funkcionisanju VIS-a razlikujemo tri informaciona sistema. Prvi je Centralni vizni informacioni sistem (*Central Visa Information System, CS-VIS*) koji je u februaru 2009. godine smešten u Francuskoj. Pomoćni informacioni sistem CS-VIS-a, kao kopija originalnog (*backup*), je smešten u Austriji. U martu ove godine došlo je do njihovog povezivanja. Drugi informacioni sistem, tzv. Nacionalni interfejs (*National Interface*) se nalazi u svakoj državi članici. Treći sistem predstavlja posebnu komunikacionu strukturu putem koje se obezbeđuje povezivanje prethodna dva sistema.

U izveštaju Komisije o razvoju VIS navedeno je da je do sada prihvaćena detaljna tehnička specifikacija za CS-VIS, kao i dokument kontrole Nacionalnog interfejsa. Zatim je usledilo testiranje informacionih sistema. Za svrhe uzimanja, čuvanja i verifikacije podataka o podnosiocima zahteva za vizu (slika i deset otisaka prstiju) korišćen je pilot projekat BIODIV II. Iskustvo sa njim pokazuje da je za uzimanje kvalitetnih otisaka prstiju potreban intenzivan trening operatera i moguće ponavljanje uzimanja otisaka.

Treba napomenuti i to da je sredinom juna 2009. godine EK predložila stvaranje centralizovane nezavisne agencije za bezbednost dokumenata i koja će upravljati informacionim sistema preko-

graničnih organa. Na početku, za sada neimenovana agencija, će sadržati baze podataka o pasošima, vizama i otiscima prstiju, a kasnije bi preuzela i sisteme koji posmatraju ulazak i izlazak preko granice. Na kraju, biometrijski podaci bi bili pridodati postojećim bazama podataka. Upravo, VIS, pored Šengenskog informacionog sistema i EURODAC-a, biće okosnica nove agencije EU. Izveštaju možete pristupiti ukoliko pratite sledeći [link](#).

Datum: [17. septembar 2009.](#)

Linkovi:

[Statewatch, Summaries of EU legislation](#)

Zanimljivosti

Organizacija *Human Rights Watch* kritikuje saradnju EU i Libije povodom povratka ilegalnih imigranata u Afriku

U najnovijem izveštaju *Human Rights Watch*-a glavno mesto zauzimale su teme o tretmanu migranata, azilanata i izbeglica u Libiji. Neposredni povod za objavljivanje izveštaja je pokušaj uticaja na ministre pravde država članica EU, koji ovog meseca imaju redovni mesečni sastanak u Briselu. Na dnevnom redu sastanka problem migracija se nalazi na vrhu prioriteta.

U izveštaju prevladava zabrinutost članova ove organizacije zbog rastuće saradnje EU sa Libijom, uprkos lošem odnosu koji ova zemlja ima prema afričkim migrantima koje presreću i vraćaju italijanske patrole. Trenutno se između EU i Libije pregovara o sporazumu o readmisiji, čiji bi rezultat trebalo da bude stvaranje mehanizma za vraćanje ilegalnih migranata. U izveštaju su opisani uslovi u tzv. „prihvatilištima“ u Libiji gde se nalaze migranti uhvaćeni od strane italijanske obalske straže u pokušaju da čamcima pređu Mediteran, kao i lične ispovesti migranata. Podsetimo, bilateralni odnosi Italije i Libije su unapređeni „Prijateljskim ugovor-

rom“ sklopljenim 30. avgusta 2008. godine, po kome ove dve zemlje teže da pojačaju intezitet saradnje u borbi protiv terorizma, organizovanog kriminala, krijumčarenja droge i ilegalnih imigracija. Povodom za ovaj sporazum bio je žučna rasprava o statusu ilegalnih migranata koja se vodi u Italiji poslednjih nekoliko meseci. Pobornici restriktivnije imigracione politike koju je uveo premijer Berlusconi navode da ne postoji mogućnost zaposlenja ilegalnih migranata, kao i da je uočen veliki stepen kriminaliteta među njima.

Naslovna strana izveštaja HRW-a

Ova politika je bila „na meti“ UN-a, Vatikana i organizacija civilnog društva koje su aktivne na polju zaštite ljudskih prava, zbog spornog zakona po kome je status ilegalnog migranta sam po sebi krivično delo. EU je uzdržana povodom restriktivne politike Italije prema ilegalnim migrantima. Reagujući na kritike, Silvio Berlusconi, sadašnji premijer Italije, je poručio da lično misli da ilegalno prisustvo ne treba da bude razlog za krivično gonjenje, ali da predstavlja otežavajuću okolnost prilikom eventualnog krivičnog prekršaja.

U izveštaju se dalje navodi da je libijska policija povezana sa trgovinom ljudima, kao i da uzima novac od rodbine zatvorenih imigranata, pri čemu nije jasno da li se radi o kauciji ili o otkupnini. Libija nije ratifikovala međunarodne konvencije o izbeglicama i tretira sve povratnike kao ilegalne imigra-

nte, nezavisno od zemlje porekla i potrebe za pomoći. Bil Frelík, autor izveštaja, tvrdi da je po sredi kršenje međunarodnog prava od strane jedne članice EU, konkretno Italije, koja ne daje šansu migrantima da traže azil, iako je većina ovih ljudi iz konfliktnih zona kao što su Somalija i Darfur. Izveštaju možete pristupiti ukoliko pratite sledeći [link](#).

Datum: [23. septembar 2009.](#)

Link:

[EUobserver](#)

Kalendar aktivnosti u oblasti pravosuđa i unutrašnjih poslova za mesec septembar (EU, Srbija)

DATUM	AKTIVNOST	LINK
2.	Evropska komisija predložila instrumente za zaštitu izbeglica	Evropska komisija
4.	Najava o potpisivanju policijskog sporazuma između Bosne i Hercegovine i Srbije	Vlada RS
8.	Mišljenje Evropske agencije za osnovna prava o Stokholmskom programu	Evropska agencija za osnovna prava
9.	Najava o usvajanju zakona o vanrednim situacijama	Vlada RS
21.	Na sastanku Saveta za saradnju u pravosuđu i unutrašnjim poslovima (Justice and Home Affairs Council) glavni fokus je dat problemu migracija.	www.se2009.eu
23.	Komunalna policija o proleća 2010. godine	Blic
25.	Vlada RS podnela izveštaj o ispunjenosti svih uslova za pristupanje tzv. Beloj šengenskoj listi	B92
27.	Regionalna ministarska konferencija „Suočavanje sa izazovima organizovanog kriminala i teškim krivičnim delima na području zapadnog Balkana“	MUP RS
1.	Neformalni sastanak ministara	www.se2009.eu

unutrašnjih poslova država
članica u sedištu Europolu u
Hagu

NAJAVA DOGAĐAJA

8.11.	Diskusija o predlogu Stokholmskog programa u švedskom parlamentu	www.se2009.eu
23.11.	Sastanak Saveta za saradnju u pravosuđu i unutrašnjim poslovima	www.se2009A.eu
TBC	Novi samit EU i zemalja zapadnog Balkana sredinom 2010. godine u Sarajevu	Vlada RS

SRBIJA

Institucionalne i pravne novine

Sprovođenje tehničkog sporazuma o policijskoj saradnji između MUP-a Srbije i Euleksa

Glavna tema sastanka koji se održao 7. oktobra 2009. godine u Beogradu između MUP-a Srbije i Euleksa je sprovođenje tehničkog sporazuma o policijskoj saradnji. Time su započeli pregovori o sprovođenju sporazuma koji je potpisan 11. septembra 2009. godine razmenom pisama Rajnera Kuna, šefa policijskog odeljenja Euleksa i Branislava Mitrovića, zamenika direktora policije. Podsetimo, potpisivanjem tehničkog sporazuma ispunjen je jedan od uslova na putu Srbije ka tzv. beloj (pozitivnoj) šengenskoj listi. U saopštenju Euleksa navodi se da će sastanak biti održan kako bi se postigao dogovor o načinima sprovođenja sporazuma i razmotrili praktični detalji. Sporazumom, ističe se u saopštenju, poboljšaće se regionalna saradnja sa MUP-om Srbije u borbi protiv organizovanog kriminala. O sastanku je obavestena Vlada Kosova, dok na zvaničnom sajtu MUP Srbije još uvek nije postavljeno obavještenje sastanku. Razgovori su bili zatvoreni za javnost. Po saznanjima Radia Slobodna Evropa, glavne teme sastanka su dogovor o kontakt osobama na dve strane i procedura za primenu sporazuma. Goran

Bogdanović, ministar za Kosovo i Metohiju, izjavio je da se razgovori vode zbog konkretizacije potpisanog sporazuma. Takođe, Bogdanović je rekao da očekuje da se razgovara i oko hapšenja koja su se dogodila na Novom brdu. Tom prilikom MUP Srbije nije obavestjen, iako je to predviđeno sporazumom, istakao je Bogdanović.

Protokol koji je stupio na snagu 19. septembra 2009. godine izazvao je mnoge nedoumice, kako u Beogradu, tako i u Prištini. Ipak, tehnički sporazum reguliše policijsku saradnju između MUP Srbije i Euleksa i kao takav ne ulazi u „dnevnu politiku“ i ne bavi se statusnim pitanjem Kosova. Njegova osnovna svrha je formulisanje mehanizama razmene informacija između dve policije posredstvom Euleksa sa ciljem efikasnije borbe protiv trgovine ilegalnim narkoticima, ljudima i ostalih oblika organizovanog kriminala.

Priština se do sada protivila sporazumu navodeći da Euleks nema pravo da potpisuje takve sporazume u ime Kosova, kao i da kosovska policija saraduje sa srpskom policijom preko kancelarije UNMIK-a za vezu. Po rečima Arber Bekua, potparola Kosovske policijske službe (KPS), ta saradnja je dobra. I nakon razgovora 7. oktobra 2009. godine stav Prištine se nije promenio. To potvrđuje i izjava Zenuna Pajazitia, ministra unutrašnjih poslova Kosova, koji je odbio da komentariše učešće KPS-a u sprovođenju sporazuma između MUP Srbije i Euleksa.

Ivica Dačić, ministar unutrašnjih poslova Republike Srbije, objasnio je da je reč o protokolu o policijskoj saradnji i da u „njemu nema ni jedne jedine rečenice koja se tiče politike“. Međutim, deo opozicije u Srbiji tvrdi da je reč o izdaji nacionalnih i državnih interesa. Vojislav Koštunica, predsednik Demokratske stranke Srbije, tvrdi da je Protokolom o saradnji između MUP-a Srbije i Euleksa vlast Srbije priznala postojanje granice između Srbije i Kosova, kao i da je potpisivanjem prekršen član 8 Ustava Srbije.

Realizacija tehničkog sporazuma predstoji bez obzira na sve nedoumice. Kristof Lamfalusi, potparol Euleksa izjavio je da je protokol aktiviran pošto su ga dve strane potpisale, ali realizacija tek treba da počne. Ipak, i nakon skoro mesec dana od

potpisivanja sporazuma u javnosti izlaze informacije o nemogućnosti sprovođenja sporazuma. Rustem Mustafa, predsednik skupštinskog Odbora za sigurnost na Kosovu, ističe da se sporazum neće primenjivati sve dok se ne postigne sporazum sa KPS. Ipak, izjave Arbera Bekua, kao i Ivice Dačića, ohrabruju da se sporazum neće dalje politizovati i da će doći do njegove implementacije. U međuvremenu, KPS i Euleks su potpisali poseban sporazum o saradnji.

Datum: [5. oktobar 2009.](#)

Linkovi:

[Danas, Radio Slobodna Evropa \(1\), Radio Slobodna Evropa \(2\)](#)

Zanimljivosti

Komentar: Srpsko društvo i srpska vlast ili „anatomija moralnog posrnuća“

Skorašnji događaji u Beogradu koji su već sad ustupili mesto u vestima redovnim domaćim i svetskim zbivanjima pokazuju jasno koliko su duboki ožiljci godina „koje su pojeli skakavci“ – vlast u Srbiji doživela je potpuni poraz pred povampirenom mržnjom onih koji su odrastali i formirali se u poslednjih dvadesetak godina. Često se kaže da „narod ima onu vlast koju zaslužuje“ – srpsko društvo i njegova vlast su pokazali da zaslužuju jedno drugo.

Vlada Srbije je mesecima najavljivala da će pružiti neophodnu podršku Paradi ponosa, u očajničkom pokušaju da zemlju predstavi lepšom nego što jeste u očima Evropske unije – konačnog arbitra njene „katarze“. Pojedini ministri su otvoreno podržali održavanje ove manifestacije, neki državni službenici i najavili svoje prisustvo. Tri dana pred održavanje skupa Vlada ga je kolektivno podržala. Ipak, u trenutku kada se razarajući bes pojedinaca iskalo na strancima u centru Beograda, političari su ustuknuli. Ostatak priče je dobro poznat.

Pitanje koje se posle svega neminovno nameće je kako se uspelo tako nevešto da reaguje na jedno izuzetno osetljivo pitanje? Vlastodršci su imali dva puta pred sobom onog trenutka kad je počela cela priča oko Parade: ili da od samog početka priznaju istinu o srpskom društvu i ne dozvole je, ili da je podrže i stanju iza nje do samog kraja. Ono što se desilo, pak, pokazalo je raskršća, dileme i nedoumice srpskog društva i onih koji ga vode: oni su želeli najbolje, nadajući se da će sve ispasti kako treba i verujući da se sila silom može zaustaviti. No, ne može ni nekoliko hiljada policajaca na ulicama Beograda da spreči da istina izađe na videlo – apatična i beznadežna atmosfera u zemlji u kombinaciji sa nedovršenošću srpskog nacionalnog bića odavno je stvorila zapaljivu masu koja danas eksplodira među mladima, onima koji ne znaju nešto bolje, jer nešto bolje nikad nisu ni videli. To je srž problema, koji ne može nikakav bataljon milicije da reši.

Parada ponosa nije ni trebalo da se organizuje. Nije trebalo, jer Srbija i dalje živi svoju blisku prošlost u kojoj je nasilje deo kulturnog miljea, a sprska vlast je i dalje neobaveštena o tome kakvo je društvo koje ona „vodi“ u „svetlu“ budućnost.

Autor: [Adel Abusara \(Istraživač u Beogradskoj školi za studije bezbednosti\)](#)

PREDSTAVLJAMO

Regionalne inicijative

Regionalni savet za saradnju (RCC)

Jedna od pet prioritarnih oblasti saradnje Regionalnog saveta za saradnju (*u daljem tekstu: RCC – Regional Cooperation Council*) jeste saradnja u oblasti pravosuđa i unutrašnjih poslova, posebno u oblasti borbe protiv organizovanog kriminala i korupcije. U ovoj oblasti RCC, kao naslednik Pakta za stabilnost Jugoistočne Evrope, pruža podršku i podstiče rad različitih regionalnih inicijativa koje deluju u području pravosudne u policijske saradnje.

U tom pogledu, glavni cilj RCC je da koordinira i omogući da se izbegnu preklapanja u aktivnostima, kao i da se aktivnosti usklade sa evropskim i evroatlantskim integracijama, jer RCC ima i ulogu „oficira za vezu“ između EU i država članica.

Glavne strateške oblasti RCC u okviru pravosudnih i policijskih poslova:

1. borba protiv organizovanog kriminala;
2. podsticanje saradnje tužilaca;
3. borba protiv korupcije;
4. migracije, azil i povratak izbeglica;
5. podsticanje policijske saradnje.

Imajući u vidu da postoji veći broj regionalnih inicijativa čiji je glavni fokus delovanja pravosudna i/ili policijska saradnja, ili je jedno od polja interesovanja, RCC ima težak zadatak prilikom izbegavanja preklapanja tih aktivnosti. Zadatak je verovatno još komplikovaniji u koordinaciji aktivnosti svih regionalnih inicijativa i tela aktivnih u pravosuđu i unutrašnjim poslovima. Ipak, RCC je u sklopu svojih strateških ciljeva za ovu oblast definisao regionalne inicijative od strateškog značaja za saradnju u pojedinim oblastima. Tako se, po svom značaju za borbu protiv prekograničnog organizovanog kriminala, posebno ističe saradnja sa SECI centrom u Bukureštu i Savetodavnom grupom tužilaca zemalja Jugoistočne Evrope (SEEPAG). U borbi protiv korupcije, posebnu ulogu ima Regionalna inicijativa za borbu protiv korupcije (RAI) sa sedištem u Sarajevu. U podsticanju regionalne policijske saradnje RCC podržava rad zemalja potpisnica Konvencije o policijskoj saradnji u JIE (PCC SEE), Asocijacije policijskih šefova JIE (SEPCA). RCC je učestvovao u formiranju Sekretarijata PCC SEE. Sa SEPCA-om je najavljen nastavak projekata vezanih za Mrežu za obuku protiv organizovanog kriminala (OCTN). RCC takođe podržava uvođenje INTERPOL-ov informacionog sistema I24/7 za povezivanje graničnih kontrolnih punktova u regionu i projekat za uspostavljanje jedinica za kriminalističku analizu u državama JIE.

Jedan od prioriteta RCC u pravosudnoj i policijskoj saradnji je razmena podataka između državnih institucija, organizacija civilnog društva i akade-

mske javnosti sa ciljem bržeg rešavanja, na nacionalnom i regionalnom nivou, krivičnih postupaka, kao i usaglašavanje primene evropskih i međunarodnih mehanizama krivičnog postupka sa nacionalnim. Primećuje se da je RCC jedino regionalno telo koje posebno podstiče saradnju sa civilnim sektorom.

Prioriteti Regionalnog saveta za saradnju su očuvanje stabilnosti, bezbednosti i otvoreni dijalog u jugoistočnoj Evropi, kao i nastojanje ovog tela da postane vlasništvo regiona, odnosno, da njegove aktivnosti u potpunosti finansiraju države članice JIE. To će Savet učiniti autentičnim forumom za saradnju u regionu JIE. Drugi prioritet je realizacija projekata regionalnog karaktera, čiji će rezultati biti u interesu svake pojedinačne zemlje.

Autor: [Saša Đorđević \(Istraživač u Beogradskoj školi za studije bezbednosti\)](#)

Zvanična veb prezentacija:

[Regionalni savet za saradnju](#)

Publikacije

Upravljanje migracijama u EU i uticaji na Srbiju

Biljana Đorđević, „Evropska politika upravljanja migracionim tokovima i Srbija kao njen deo,“ u *Bezbednost Zapadnog Balkana*, godina IV, br. 12 (2009): 78-92.

Ovaj tekst kritički analizira rešenja koje nudi Pakt o imigraciji i azilu usvojen tokom francuskog predavanja EU 2008. godine. Pakt o imigraciji i azilu treba da strateški pogura kreiranje zajedničke imigracione politike. Rano je reći hoće li u tome uspeti i jesu li države članice na to spremne. Mnogo je izvesnije da su spremne i voljne da se bore protiv neregularnih migracija, a to dokazuje i nova i kontroverzna Direktiva o povratku. Srbija želi članstvo u Evropskoj uniji, a pre toga bezvizni režim sa EU za svoje građane, stoga mora usaglasiti svoju migracionu politiku sa evropskim standardima.

Tekst možete pročitati ukoliko pratite sledeći [link](#).

Autorka:

[Biljana Đorđević \(demonstrator na Fakultetu političkih nauka Univerziteta u Beogradu\)](#)

Nedoumice oko posebnih ovlašćenja policije u pretkrivičnom postupku

Milan Milošević, „Posebna ovlašćenja policije u pretkrivičnom postupku,“ u *Revija za bezbednost*, godina III, br. 9 (2009): 17-23.

Autor u tekstu kritički razmatra sporna pitanja koja su nastala ili mogu da nastanu u praktičnoj primeni posebnih ovlašćenja policije u pretkrivičnom postupku, normiranih odredbama Zakonika o krivičnom postupku od 2001. godine. Premda opravdanost normiranja posebnih ovlašćenja policije u domaćem pravu i njihov praktičan značaj ne mogu poricati, autor naglašava da nepreciznost i neodređenost pojedinih zakonskih odredbi mogu da dovedu do zloupotreba i time kompromituju ravnotežu između zahteva za što većom efikasnošću krivičnog gonjenja i potrebe zaštite ljudskih prava i sloboda. Samo izbalansiranim sistemskim pristupom moguće je maksimalno isključiti eventualne zloupotrebe, uz postizanje cilja, koji podrazumeva sprečavanje i suzbijanje najtežih oblika kriminaliteta. Zato nema dileme da se u normiranju i u praktičnoj primeni posebnih ovlašćenja policije u pretkrivičnom postupku mora voditi računa o međunarodnim standardima, a posebno o načelu supsidijarnosti, koje predstavlja osnov legitimne primene navedenih ovlašćenja. Neadekvatan (preširok) katalog krivičnih dela za koja je procesno validna primena posebnih ovlašćenja policije rađa opasnost da se ove mere praktično izjednače sa tradicionalnim metodama prikupljanja dokaza. Ostaje da se vidi na koji način će praksa pružiti odgovarajuća saznanja i putokaze za dalji

razvoj praktične primene posebnih ovlašćenja policije za potrebe krivično-sudskih postupaka. Tekst možete pročitati ukoliko pratite sledeći [link](#).

Autor:

[Milan Milošević \(redovni profesor na Kriminalističko-policijskoj akademiji u Beogradu\)](#)

Urednik:

Saša Đorđević (sasadjordjevic@ccmr-bg.org)

Saradnici:

Aleksandra Ivanović (aleksandra.ivanovic.86@gmail.com)

Dragana Đukić (draganadiukic_fpn@yahoo.com)

Adel Abusara (adel.abusara@ccmr-bg.org)

Marko Sindjić (marko.sindjic@yahoo.com)

Recenzent:

Sonja Stojanović (sonjastojanovic@ccmr-bg.org)

Centar za civilno-vojne odnose

www.ccmr-bg.org | www.bezbednost.org

Beogradski centar za ljudska prava

www.bgcentar.org.rs

Forum za bezbednost i demokratiju

www.fbd.org.rs

Misija OEBS u Srbiji

www.osce.org/serbia/

Centar za demokratsku kontrolu oružanih snaga

www.dcaf.ch

Ukoliko želite da se prijavite ili odjavite sa mejling liste Biltena, pošaljite e-mejl na sasadjordjevic@ccmr-bg.org